

Roč. 1930 »POZNÁNÍM K PRAVDĚ« Čís. 6.

Václav Vajs

VYZNEJ A NEZAPŘI!

„POKUD A KDE BŮH ŽÍT TI POVELÍ,
BUĎ VĚREN VLASTI, VÍŘE, PŘÍTELÍ!“

Nápis na pomníku českého velikána
Jana Ev. Purkyně.

Cena Kč 1.—

Ke sčítání lidu 1930, vydalo nakladatelství
KROPÁČ A KUCHARSKÝ V PRAZE I.

Nihil obstat.

**Prof. Ioan. Opatrný,
censor.**

Nr. 14289.

Pragae die 15. Novembris 1930.

Imprimatur.

**+ Ant. Podlaha,
episcopus Paphiensis,
vicarius generalis.**

1. Národností Čech, vyznáním katolík.

Jest před druhým sčítáním lidu v našem osvobozeném státě, jež bude míti dalekosáhlé důsledky pro celé další desetiletí, a to jak v ohledu náboženském, národním i hospodářském; neboť statistika v tomto směru podá příští obraz našeho národa v ohledu hmotném i duchovním v koncertu Evropských národů. Jsou dvě rubriky ve sčítacím archu, na kterých záleží především, a o něž jest veden trvalý boj v našem národě, jež jest smíšen dle národností a náboženského vyznání.

Pokud se týče národnosti, jest důležité procento poměru, jaké vykáže náš národní stát před světovou veřejností.

Jsme přesvědčeni, že každý katolík Čech na území Československého státu přizná ve sčítacím archu národnost českou, a to nejen tam, kde na něho nátlak činěn není, nýbrž i v území smíšeném, kde by na něho snad z důvodů existenčních, bytových nebo hospodářských nátlak činěn býti mohl. Každý katolík zná nejen povinnost svoji k národu a státu, ale *on nezapře nikdy a za žádných okolností svoji mateřskou řeč*, v které se zrodil a v níž ho učila matka prvním slovům, a prvním modlitbám jimiž volal svá první slova v dětské modlitbě.

Je ostatně známo, že katolíci a jejich duchovenstvo zachránili národ a uchovali jeho řeč v dobách

pro národ nejtěžších, je známo, že všude tam, v cizině, kde Čechové zachovali si svou katolickou víru, zachovali si nejdéle i svoji národnost, na př. ve Spojených státech v Americe i kdekoli jinde.

A proto jsme klidni, a nikdo v republice nemusí mít obav, že by snad jediný katolík ve svém svobodném státě zapřel svůj charakter národní, svou mateřskou řeč a svůj Svatováclavský národ. Ani tam ne, kde by na něho byl činěn z kterékoli strany nátlak a agitace.

Ale jestliže katolík nezapře nikdy svoji národnost, nezapře nikdy ani svoji víru katolickou, po předcích zděděnou, sv. Václavem mu vštípenou a v nejtěžších dobách národa osvědčenou. A do rubriky náboženského vyznání zapíše bez rozpaků a hrdě svoji příslušnost k církvi katolické, a nedá se zmásti, odvésti a podplatiti žádnou efemerní agitací protikatolickou, ať se tak děje dnes ve jménu pokroku, svobody, socialismu nebo bolševismu. On bude dobře pamětliv věčné dominanty Božího zákona, jež přetrvá nejen epizody filosofických a sociálních systémů, ale bude pamětliv v dané chvíli své občanské povinnosti a věrnosti náboženské, jež všady chránila a zachránila národy a státy, zatím co nevěra a bludy je rozleptaly a zničily; on bude pamětliv svobody svého vyznání ve svém státě, zaručené ústavou. Bude pamětliv svého slibu, daného na křtu svatém, pamětliv své víry, zděděné po otcí, matce a předcích svých a pamětliv věčné spásy své duše, jež odpadnutím od víry a církve Kristovy jest vydána navždy v záhubu věčnou. Dnes, kdy jsme poznali, kam zavedlo národ tak ohromný, jakým jest národ Ruský, odpadnutí od Boha a víry, dnes, kdy poznali i v národě našem na denních sebevraždách (11 denně), vraždách a loupežích, kam vede národ bezvěří a sek-

tářství, zamyslí se každý a řekne: Návrat k Bohu, ke Kristu a jeho církvi a jejich přikázáním jest jediným lékem, který může pozdravit společnost lidstva, a nedá si již nalhávat a nedá se odvracet od náboženství žádným bojem proti Kristu a jeho církvi, žádnou agitací, žádnými falešnými ideami, ani penězi. Za Jidášských třicet stříbrných neprodá dnes již katolík Krista, za výhodu časnou a za lepší existenční místo nezradí svoji víru, za buřta, čaj a kus šatu pro dítě nezapře svou víru a své náboženství, pro něž dovedli umírat v mučednické smrti věrní křesťané v dobách pronásledování všech věků, a pro niž dovedli trpět, existenci ztrácet a potupu snášet prostí dělníci a prosté služky v době proticírkevní agitace u nás po převratu. A vzpomene si rád krásy a tichého pokoje, kdy pokojný lid český žil šťasten i v chudobě v jednotě víry a zbožnosti, kdy byl šťastný, protože zbožný a věrný svému národu a církvi, jak to krásně vyjádřil nezapomenutelný Moravský kněz a buditel českého národa, Sušil:

Církev a vlast duše mé dnes ovládnulo stánek,
každá má srdce půl, každá srdce celé.

A proto každý z nás při sčítání lidu vyzná a nezapře: Národností Čech, vyznáním katolík, a nedá se svěsti žádnou agitací protikatolickou.

Ve jménu svobody.

A tu jsme u okolnosti, která je v době moderní svobody zdánlivě nemyslitelná. Nikdy ještě v době svobody a demokracie nebyla rozvinuta tak úžasná agitace proti katolické církvi, jako při sčítání před 10 lety, kdy žádný prostředek k odpadnutí jednotlivců i mass v našem národě nebyl dosti špat-

ný, aby byli získáni k odpadnutí od víry katolické dělníci, rolníci i úředníci, starci i děti, ženy i mužové.

Před sčítáním lidu r. 1920 rozvinuli bezvěrci a sektáři takovou agitaci pro odpad od katolické církve, že žádný teror u nás neslavil dosud takové orgie, jako tehdy. Na ulici stolky s odpadovými lístky, zaplacení agitátoři křičeli, v hospodách celé kanceláře pro odpad, kde agenti nabízelí nejen cedulky, ale za podpis i peníze, ba lístky byly podpisovány i jinými, tak že mnozí se potom divili, když dostali oznámení, že nejsou již katolickými křesťany. Volnomyšlenkáři jásali, že církve zmizí, vážným lidem se to hnusilo, sám universitní profesor dr. Pekař napsal proti tomu obsažný článek do »Nár. Politikv«, v němž otevřeně prohlásil, že do rubriky vyznání napíše »římsko-katolické«, a kdyby dnes mistr Jan Hus žil mezi námi, že by také napsal i on. To napsal největší český historik.

Oháněli se tehdy hesly pana presidenta, vymýšleli hesla nová, falšovali historii, spílali Římu a duchovenstvu, tupili církve a papeže, vytýkali rakušáctví, nabízeli peníze, hrozili ztrátou místa, jen aby přimutli k odpadu, získali co nejvíce bezvěrců a sektářů, aby co nejvíce stlačili počet příslušníků katolické církve v našem národě. Takovým způsobem mysleli, že dají poslední ránu a zničí navždy katolickou církve v našem národě, zapomínajíce, že ten prostý český lid je daleko čestnější a věrnější než ti, kteří jeho věrnost k víře chtěli zlomit, koupit, prostituovat a zničit v jediném období, u příležitosti sčítání lidu v naší republice. Zapomněli, že ten lid ve svém zdravém jádru se terorizovat a znásilňovat nedá, že náboženství je něco víc, než příslušnost k nějaké straně nebo spolku, a že se zde jedná o hodnoty věčné. Zapomněli,

že ten inteligentní český lid myslí svobodněji, než demagogové, že nahlédl trochu hlouběji do dějin svého národa, než jeho demagogičtí vzdělavatelé a svůdci, že zná hlouběji tragedii Lipan a Bílé Hory, kam přivedl národ náš rozvrat náboženský, a že se prostě nedá ve svém celku zmaští šílenou agitací, i když se děla ve jménu svobody a pokroku, ale vlastně vedla k novým Lipanům a k nové Bílé Hoře.

V jediném období sčítání lidu měla nám býti připravena nová Bílá Hora a nové Lipany, nový náboženský rozvrat národa způsobem tak nečestným, že kdyby nebylo čestného národa a lidu, bylo by se jim to podařilo již při této příležitosti.

Není divu, že při tak úžasné agitaci, kdy se zdálo, že vše se spojilo ku zničení církve katolické, že jí jest odzvoněno, ba mnozí ustrašení v domnění, že to musí tak býti, podepisovali v úzkosti a strachu, a když pak s úžasem poznávali, že ohromná většina národa zůstala katolickou, lkali nad činem svým: Co jsme to učinili? A není divu, že se hešlům a agitátorům podařilo získati určité procento k odpadu, zejména kdvž spolupůsobili, a to nejvášnivěji, odpadlíci z řad katolických, ba i odpadlíků kněžských. Ale právě oni byli v národě našem zastíněni velkorysým charakterem čestnosti a věrnosti, jakou se prokázali prostí lidé věřící, dělníci, služky ba i děti. A výsledek celé té úžasné agitace ukázal, že plných 80% československého národa zůstal věrným své víře římsko-katolické, a bylo-li dříve již 10% příslušníků jiných starých vyznání, židovského a evangelického v našem státě, jest patrné, že sotva 10% získali všecky možné nové determinace odpadlického hnutí, počínaje bezvěreí a konče t. zv. československou církví, kte-

rá se holedbala (její předáci to i kněžím psali), že do dvou let získá všechno... Nezískala a nezíská, ač agitovala mezi katolíky heslem, že vše ve víře zůstane při starém, nezíská tím více, když svedení s hrůzou poznali, jak se odálila od našeho náboženství... Bylo zatřesenno stromem církve, ale spadlo s něho jen zralé listí. Staré kořeny církve zůstaly zdravé, zůstal zdravý a silný peň i větev, a strom se v příštích letech znova zazelenal zdravou mázou, načernalou z pramenů nové a svěží lásky ku pronásledované církvi, nového uvědomění příslušnosti ke Kristovu náboženství, a ne již zvykového, ale živého a sebevědomého katolicismu i v oněch vrstvách, jež byly dosud mdlé a vlažné! A když se ukázaly v blízkých letech i žalostné důsledky odpadu od náboženství, v masové zne-mravnělosti, sebevražedné manii, defraudacích, vlastizradách, loupežích a krádežích, a když i na dětech zjevně se ukázaly důsledky náboženského rozvratu, poznali mnozí tak jasně již, že odvrácení od náboženství katolického stalo se vlastně ku škodě celého národa, jíž nutno čeliti a vrátiti se k Bohu, ke Kristu a jeho církvi katolické. A sám jsem slyšel primitivní, ale velmi případnou argumentaci člověka, který odpadl, ale který řekl: Zrušte první přikázání, a můžete škrtnout i čtvrté, páté a šesté, sedmé, a který řekl: Není Bůh československý, ani německý, ani maďarský, ale jest Bůh jeden pro všechny národy, a není církev československá, německá, anglická atd., ale jest jedna církev pro všechny lidi, církev všeobecná, katolická, a já se k ní vrátím. A můj návrat do církve mé matky a otce bude nejšťastnějším dnem mého srdce a svědomí, a bude největším svátkem mé rodiny a mých dětí, které vychovám tak, jako mne vychovala matička má...

Byly to bolestné chvíle, kdy ve jménu svobody a demokracie měla být zničena katolická církev v Čechách o sčítání lidu, jak níže ukážeme dál, ale přinesly i mnoho zdravého pro náboženské obrození národa. Ovšem tou agitací mnoho jsme ztratili na své dobré pověsti národa doma a zejména v cizině.

Lásku zbožného a věrného Slovenska jsme ztratili snad navždy, neboť světloňosi, kteří tam přicházeli ve jménu národa, rvali tomu dobrému a věřícímu lidu nejen víru ze srdcí a kříže se stěn škol, ale s ní i přichylnost k Čechům. A v cizině, kde pravá svoboda náboženská jest něčím přirozeným, a kde katolické náboženství má svůj starý a dobrý zvuk (Itálie, Francie, Belgie, Polsko atd.), utrpěli jsme neskonalou ostudu národa, v němž prý je nejvíce odpadů, a jenž ztrácel důvěru i na poli hospodářském a obchodním. Nedůvěřovali nám. Byl jsem v těch dobách v Německu, Holandsku, Francii, Rakousku. Kněz? Nebylo důvěry. Odpadlý kněz? Čechoslovák? Ze země všeobecného odpadu? Ne, musil jsem říkati; věrný katolický kněz, a země naše zůstala ve svém jádru věrna náboženství. A tak jsme v zájmu národa musili říkati všude, všude chránit svůj zdiskreditovaný národ, chrániti jeho pověst a omlouvati protináboženské excessy, kde kurs jeho pověsti byl tak špatný. A činili tak všude právě ti kaceřovaní katoličtí kněží. ať vzpomenu nezapomenutelného kanovníka dr. Hanuše, opata Zavorala, dr. Kolíska, ba i dr. Okanika, kteří svým vystupováním a svými články ve světových novinách chránili pošramocenou čest českého národa v cizině, bez nároků na uznání vysokých kruhů státních a často se zapřením bolesti, jež je doma tížila ve chvílích bolestných ..

Bolestné chvíle.

Byly to ovšem bolestné chvíle, jaké tehdy prožívat musil katolický lid, a především katolické kněžstvo. Nejbolestnější to bylo ovšem někdy ve škole, kdy ve třídě někdy až 4 i více dětí přišly s pláčem ke svému katechetovi a bolestně mu sdělovaly, že už nesmějí chodit do náboženství, do něhož chodily tak rádi. »Velebný pane, u nás byl taky ten agent, a tatínek mu to podepsal. Já jsem do rána plakal, sepjatýma rukama jsem prosil, aby mne nechal v náboženství, ale byl jsem za to ještě bit.« To byl nejčastější výrok dětských duší, to byla žaloba přímo k Bohu. Nešťastní rodičové, kteří vzali dětem svým Boha a Krista, jenž jest a byl často jediným příkladem lásky k rodičům, jenž byl a měl býti často jedinou útěchou lidem v těžkých zkouškách života a jedinou nadějí v hodině zápasu smrtelného.

Však jsme viděli pak často, jak se chudáci neradi vytráčí před náboženstvím, zvláště před Vánocemi, kdy ty druhé šťastnější slyší o Kristu maličkém v Betlémě zrozeném. Ve třídě obyčejně vládla nálada plná radosti. Zůstalo ve třídě děvčátko, ustrojené a s taškou v ruce, neboť bylo »bez víry« a nemělo býti na náboženství. Ale nechtělo se mu odejít.

A přišlo ke mně ke stolku, vždyť ještě nedávno ke mně chodilo a mělo rádo náboženství. A povídá mi smutně: »velebný pane, já si udělám jesličky a stromeček« — a mně se chtělo říci, a proč, když jste bezvěrci — ale bylo by to příliš hrubé. »Máš ráda Ježíška?« ptám se rozechvěn. »Mám velebný pane —« a dítě se dalo do pláče a odcházelo pomalu ke dveřím, obrátilo se u nich po svých spolužačkách šťastnějších. A odešlo volně zavírajíc dveře.

protože nesmělo již slyšet o Ježíškovi a zpívat si s kamarádkami »Radostnou novinu«. A rozplakalo se dítě na chodbě, a kněz ve třídě se obrátil na chvíli k oknu, jež bylo nějak zamlžené . . .

Děti statečné.

Jindy na třídu někdo prudce zaklepal. Otevru dveře, a vidím rozhněvanou tvář dělníka, který bez úvodu začal z prudka: »Vy mi tu držíte hochu násilím.« »Kterého hochu?« »Mrázka!« Zavolám do třídy: »Mrázku, pojd' ven a vezmi čepici a učení! Držím tě tu násilím?« »Ne, velebný pane, já tu chci být s vámi a s hochy. Tatínku, nechte mne taďy na náboženství.« Otec se zarazil, a já mu povídám: »Vezměte si hochu domů, já ho tu nedržím. Ale podívejte se, vy jste otec, a každý otec je dobrý k dítěti.

Vzpomeňte si, že i vy jste měl tatínka a maminku, vzpomeňte si, že to byli dobří křesťané, že Vás měli rádi a učili vás modlit.« Otec mlčel. A já ho vedl k oknu chodby, jež vedlo na kamenité stavenišť. Tam kopali do plechovky a prali se kluci, kteří již byli »bezvěrci« a odešli před náboženstvím. Vrátil jsem se s otcem k chlapci u dveří povídám: »Já nemám mnoho času, ale zeptejte se Karla, čemu jsem je učil právě teď.« A Karel povídá trhanými slovy: »Tatínku, velebný pán nám vypravoval o dvanáctiletém Ježíškovi, jak se ztratil sv. Josefovi v kostele a jak se pak vrátil domů a jak je poslouchal.« Tatíkovi stály slzy v očích, jeho tvrdá tvář byla změněna a rozpačitě mlčela. »Tak vidíte, učil jsem Karla něco zlého? Jdi Karle s tatínkem domů, a vzpomeň si na Ježíška a na muc rád, i až budeš velký!« A otvírám dveře, abych se vrátil do třídy zase klidný. Musili jsme být »klidni«

i za takových okolností, kdy srdce pukalo nad nešťastnými dětmi... Ale někdo mne chytil za loket. Byl to otec dělník, který polykal slzy a povídal: »Velebný pane, já jsem byl sveden, odpusťte! Prosim vás, nechte mi tu hochu dál, vy mi ho dobře vedete, tady se mi nezkazí. Já k vám ještě přijdu. Karle, vezmi si učení a jdi s velebným pánem do třídy.« Podává mi ruku. »Jste hodný otec.« povídám »ale musíme to spravit úředně, když jste to už podepsal.« Vedu Karla do třídy a utírám si slzu. A Mrázek si utřel čepicí oči a volá statečně k hochům v lavicích: »Hoši, já jsem to s velebným pánem vvrhl, já budu chodit s vámi do náboženství zas!« Hoši zatleskali. A já jsem seděl již za stolu trochu zaražen, ale náhle jsem vstal a řekl: »Hoši, co si zazpíváte?« A hoši vstali a spustili: »My jsme katolíci, my to dobře víme, my tu naši víru nikdy nezradíme...« Byla to písnička jednoduché melodie, kterou si sami složili a kterou mi už dvakrát zpívali jako na povel, když jsem šel ode dveří ke stolku.

A jako velebný chorál dětský mi to znělo dnes, když jsem stál na podiu a hoši zesíleným a nadšeným hlasem opakovali: »My tu naši víru nikdy nezradíme.« A potlesk zazněl třídou; zazvonilo venku, a já mlčel, mlčel. A Karel řekl: »Povídejte nám dál, velebný pane, to nic nevadí, že zazvonilo.

To tedy byla také radostná chvíle návratu zbloudivé ovečky, jež zapadla jako sladká krůpěj do kalicha hořkého utrpení.

A bylo jich více. Doznejte sami, vy nesčetní bezvěrci a odpadlíci, jak vám bylo o prvním Štědrém večeru po vašem odpadnutí, když vaše děti v staré tradici ještě vám zpívali u stromku vánočního koledy, doznejte sami, jak vám bylo o Velkém pátku a o vzkříšení, kdy tisícové davы katolických Pra-

žanu proudily k Božímu hrobu svého Vykupitele? O jak vám byly cizí v té chvíli všechny ty fráze o pokroku, jak vám byly hnusné všechny ty štvance bezvěrců proti Bohu a Kristu, ničení soch a křížů, jak vám byla naivní všechna hesla sektářů o Bílé Hoře, nadávky o Římu a papeži, jak nicotné ty fráze o temném středověku. O, víme to dobře, ne v desítkách, ale stech a tisících stáli jste s námi i vy před jesličkami v Emauzích o Vánocích Božích, víme to dobře, jak se slzou v oku a zármutkem nad svým odpadkem klečeli jste u Božího hrobu na Bílou sobotu se svými dětmi v katolických chrámech naší drahé, stovčaté Prahy, které nám dal ten »temný středověk« požehnané katolické kultury, a kterou vám ze srdcí nedovedl vyrvati žádný atheista a sektářský agent, i když na vás vynutil ve jménu pokroku podpis na studený blanket odpadu od víry staré a krásné. Vždyť duše lidská jest od přirozenosti křesťanská. Tisíce se vás vrátilo pokorně k Bohu a Kristu Ježíši, tisíce vás však stydělo se vrátit tam, kam srdce vaše, víra otců a tradice vás táhla. Ve jménu vašich otců, ve jménu vašich drahých dětí, ve jménu pokoje vašeho svědomí a klidu volám k vám, kteří nejste ještě na kraji náboženského nihilismu: »Vraťte se bez prodlení do své rodné matky, církve katolické, a v den sčítání lidu napište hrdě a rádi: »Jsem národností Čech a vyznáním katolík!«

Doslov.

Vraťme se k vážné konklusi, jaká z předešlého vyvěrá pro dobu dnešní. Napsal jsem tuto brožuru v retrospektivě pronásledování církve před sčítáním lidu před desíti lety. Důsledky byly smutné pro rodiny, pro společnost, a zejména pro děti.

O důsledcích mravního a náboženského rozvratu jsem se již zmínil výše. Dnes jsou v Praze i na venkově celé stovky dětí nepokřtěných, dnes jsou celé řady dětí, které neznají již Otčenáš, nevědí co je náboženství, kdo byl Kristus. Poznal jsem to i u dětí, jichž rodiče se rozpomněly na svou povinnost a poslali děti, poznávše svůj blud, aspoň dodatečně do náboženství. Bývá to smutné poznání, nejen u dětí bezvěrců, ale i u těch, které chodily do náboženství československého...

Není účelem této brožury rozebíratí a potvrzovati nutnost náboženské výchovy u dětí a náboženského života v rodinách a jeho vlivu na celkovou mravnost v národě. Ale doba je vážná, a chci dnes připomenouti, že co se dalo před desíti lety, chystá se i dnes ku sčítání lidu, jež bude provedeno v prosinci.

Jako tenkrát, tak i dnes, chystá se a jest již v proudu agitace odpadová. Byly mi dány a přineseny letáky, jimiž agitují komunisté a církve československá dům od domu, byt od bytu.

Dnes ovšem je situace jiná, katolické vrstvy nejsou již tak zaleknuté, uvědomění náboženské je hlubší a sebevědomí pevnější. Lid se již nedá chytat na idee ruského bolševismu, jenž tolik zla způsobil v největší říši slovanské, nedá se zmásti frásími o Bílé Hoře, pokroku, Husitské Praze, atd. Katolíci zůstanou neotřesení, ale jest povinností naší, abychom svedené volali k návratu!

K návratu ku mravnosti, k náboženství, ke Kristu, k církvi!

V prosinci letošního roku bude sčítání lidu, a při něm bude nutno vyznati a nezapřítí svou víru a svou národnost.

A proto voláme těmito řádky k vám všem, kteří jste byli a zůstali v 80% věrni své církvi, abyste

vytrvali, a nedali se odvrátiti a zmásti žádnou agitací komunistů a sektářů, ať se děje kdekoli a jakoukoli formou!

Proto voláme i k Vám, kteří jste se dali zmásti a k bolestnému dnes pro Vás odpadu zlákat: Vraťte cestou zákonitou sebe a své děti Bohu, Kristu a církvi, v níž jste se zrodili a pokřtěni jste byli, a naleznete pokoj duše, radost srdce a smír v rodinách.

Odkážte všechny agitátory odpadu před a při sčítání lidu do patričních mezí, a vyznejte statečně:
Národností Čech, vyznáním katolík!

Svatý Jan Maria Vianney farář z Arsu. Pokračování.

Teď přišla na řadu práce nedělní, častější přijímání a oprava kostela. Sv. Vianney sbíral na stánek Boží s výsledkem nemalým. Postavil 2 kapličky v kostele, jednu patronu svému Janu Křtiteli, kdež zpovídal, druhou »miloučké své svaté Filomeně«, na jejíž přímluvu všechno dostal. Domácí hrabě pořídil svatostánek a skvostný reliquiář. Když dům Páně opraven, vzdávali díky Bohu za pomoc pastýř i ovečky jeho v poutním místě mariánském, Fourvières u Lyonu.

Když Ars přivedl do pořádku, měl dostati značné místo v diecési. Nikomu neříkal ničeho, nevzpouzel se, ale v srdci měl jiné přání. Třikráte smuten sebral nepatrný svůj majeteček, aby nastoupil nové své působiště, ale třikráte zabránila mu rozvodněná Saona přechod. Osadníci mezi tím prosili u gen. vikáře, aby ponechal jim milovaného kněze, a konečně jim vyhověno.

Na působení sv. Vianneye bylo patrné požehnání Boží, proto byl zván do okolí na sv. missie.

Rád vyhověl prosbám, ale jen dotud, pokud mu z duchovní správy zbýval čas. Lásku k chudým přenesl ze svého domova do farnosti své, v níž zřídil sirotčinec, kterýž nazval vším právem »la Providence«. Co málo ze světa měl, věnoval na útulek maličkých, kterým dal za opatrovatelky dvě zbožné ženy, jež vychoval v duchu evangelickém. Beze všeho začal. Byl sám architektem, zedníkem, dělal tesařinu a nosil cihly a vápno. Příklad jeho pohнул i jiné, že přispěli na zbudování sirotčince penězi aneb prací.

Nevysvětlitelným způsobem oplývala jeho obilnice obilím a sklep vínem. Pomoc přicházela mu právě v okamžicích, kdy všechn lidský výpočet byl v koncích. Který dává ptactvu nebeskému pokrm, nenechal ani jeho sirotků bez chleba. Duševní chléb jim lámal sám denně hodinu a největší váhu kladl na přijímání sv. svátostí, cvičbu v ctnosti a lásku k svátostnému Ježíši. Mnohou ze skvostných inspirovaných katechesí zachytil jeho žák M. Monin, jenž jest i jeho obšírným životopisem.

Práce měl mnoho, neboť svědomitost jeho se rovnala péči Karla Boromejského, kterýž říkával, že jedna duše v pastorači poskytuje dosti práce i studia i pro biskupa. Den trávil skoro celý v kostele. Zde v sakristii psával svá kázání, pravá dítká bolesti, která mu ubírala spánku v noci, než je napsal na papír, a působila mu starosti, než se jim naučil na paměť. Přetrhoval v nich, prepisoval, modlil se a četl skrovnoučkou svou bibliotéku sestávající z Písem sv., Compedium theologie, Cvičby Rodriguezovy, Životů svatých a zlomků ze sv. Otcův.

„Poznáním“ k pravdě“ čís. o. 16—31 str. vychází měsíčně v nakladatelství Kropáč & Kucharský. Praha I. Konviktská ul. č. 5. Jednotlivé čís. Kč 1.-. Předplatné na 10 čís. Kč 10.- i s poštovným. Používání novinových známek povoleno Řed. pošt. a telegr. pod č. 188. 682/VII. 30.